

SINT EN PIETEN METHODIEK ONS ERF VZW UNIE-K

Deze methodiek helpt om teamsplitting of het uiteendrijven van een team n.a.v. de begeleiding van een cliënt, te voorkomen en bespreekbaar te maken.

Splitting is het verschijnsel waarbij een cliënt niet in staat is tegenstrijdige gevoelens tegenover anderen te beleven: de ander is ofwel helemaal goed, ofwel helemaal slecht. Een deel van het team ondervindt geen of weinig problemen met een als moeilijk ervaren cliënt. Andere teamleden krijgen er geen vat op en worden juist wanhopig. De begeleidingsvisies en -ervaringen kunnen uiteindelijk zodanig gaan verschillen dat er een tweedeling ontstaat. Dat kan verwoestend werken op de zorgverlening en op de onderlinge relaties tussen begeleiders.

Om dit tegen te gaan werkt Ons Erf van UNIE-K vzw met de strategie van autorisatie: het overdraagbaar maken van de autoriteit van een directe begeleider. Autorisatie gaat er vanuit dat je een ketting het best verstevigt door aan te sluiten bij de sterkste (!) schakel. Dit is de persoon die het meeste vertrouwen geniet van de cliënt.

In de wandelgangen van Ons Erf zijn we deze methodiek 'de Sint en Pieten methodiek' gaan noemen.

Deze methodiek helpt:

- collega's van elkaar leren. Daardoor kunnen teamleden terug aansluiting vinden bij cliënten met wie het moeilijk of niet klikte, als aanvulling op andere methodieken zoals mondelinge overdracht en beeldanalyse
- de sterktes van de ene begeleider op een andere overbrengen
- de cliënt om andere begeleiders op een neutrale tot positieve manier leren kennen
- verschillen in een team bespreekbaar maken
- verdeeldheid in een team voorkomen
- om de problemen rond een cliënt hanteerbaar te houden bij ieder van het team

Hoe werkt het?

De begeleider bij wie de zorg voor die bepaalde cliënt goed verloopt, wordt de 'Sint' voor deze cliënt. De begeleiders bij wie het met deze cliënt moeilijk of niet klikt worden de 'Pieten'. De Pieten kunnen bepaald gedrag van de cliënt beleven als manipulatief, terwijl de Sinten ditzelfde gedrag zien als een signaal dat de cliënt steun nodig heeft. Hoe groter de kloof tussen de Sinten en de Pieten hoe meer kans op teamsplitting.

De Sint en Pieten methodiek maakt deze verdeeldheid bespreekbaar en zorgt ervoor dat begeleiders 'Piet-zijn' niet als een persoonlijk falen zien, maar als een feitelijk gegeven. Het voorkomt dat afspraken rond aanpak van een cliënt niet enkel moeten aansluiten bij de 'zwakste' schakel van het team, zodat de sterkere schakels het gevoel hebben dat zij voortdurend kansen moeten laten voorbijgaan met de cliënt.

Stappenplan:

- Ga met het team na welke de moeilijkste situaties en momenten zijn met de cliënt.
- Stel voor die bepaalde cliënt een hiërarchie vast: bij welke begeleider(s) verlopen die situaties en momenten goed of beter? De hoogst geklasseerde(n) word(en) Sint, de andere Pieten.
- Ga na hoe de uurroosters van Sint en Pieten op elkaar afgestemd kunnen worden.
 - In een eerste fase is het de bedoeling dat enkel de Sint handelt in de specifieke situatie waar het moeilijk loopt en dat de Piet observeert:
 - * Hoe doet mijn collega dat?
 - * Wat zorgt ervoor dat bij hem/haar de situatie beter verloopt dan bij mij?
 - * Wat is er anders?
 - * Hoe zijn verbale en non-verbale communicatie bij mijn collega op elkaar afgestemd?
 - In een tweede fase neemt de Piet geleidelijk aan meer en meer handelingen over. In eerste instantie in nadrukkelijke aanwezigheid en/of met hulp van de Sint. Geleidelijk neemt de Piet over, met de Sint in zijn nabijheid. Na verloop van tijd neemt de Sint letterlijk afstand (bv. eerst samen in de badkamer, dan de Piet in de badkamer en de Sint aan de deur, nadien de Sint op de gang en uiteindelijk volledig uit het zicht).
- Evalueer regelmatig en stuur bij waar nodig.

Succesfactoren - randvoorwaarden voor uitvoering

- Er is openheid in het team.
- Gebruik de methodiek regelmatig. Zo kunnen mensen eens Sint en dan eens Piet zijn. Het probleem wordt zo minder als een persoonlijk falen ervaren en meer als een teamgegeven.
- Zijn er meerdere Pieten? Maak dan een hiërarchie tussen hen. Laat hen in die volgorde aansluiten op het 'meeloop' systeem. Zo breidt de groep 'Sinten' systematisch uit. Wie onder aan de ladder staat, sluit pas als laatste aan. Let op: deze persoon heeft vaak het meest moeten incasseren. Besteedt daarom als collega en leidinggevende extra zorg en aandacht aan deze persoon.
- Het team is bereid er samen energie in te steken. Ziet iedereen het zitten de uurroosters te veranderen om een Sint en Piet samen te zetten?